

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Дрогомишлянського ЗЗСО І – ІІІ ступенів
імені Петра Васи́лихи
від .08.2024 №

_____ Ірина Охота

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІІ СТУПЕНЯ
БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
для 5-6 класів
Дрогомишлянського
ЗЗСО І – ІІІ ступенів
імені Петра Васи́лихи
Яворівської міської ради
Львівської області
на 2024-2025 навчальний рік**

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дрогомишлянський заклад загальної середньої освіти I – III ступенів імені Петра Василича знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Навчальний заклад розташований за адресою: Молодіжна 3,с Дрогомишль ворівського р –н Львівської обл

Засновником закладу є Яворівська міська рада

Рік заснування: 1961

Тип закладу: Згідно зі статутом, Дрогомишлянського ЗЗСО I – III ступенів ім. Петра Василича є закладом загальної середньої освіти I-III ступенів із дошкільною групою, де у 2024-2025 н. р. в 1-11 класах буде **навчатися 124 учнів**, у групі ДНЗ - 19 дітей. Навчальні заняття організуються за семестровою системою. Навчання здійснюється українською мовою. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту", тривалість уроку – 45 хвилин. У закладі функціонує 5 інклюзивний клас, у якому освіту здобуває 1 учень з особливими освітніми потребами, який навчається за освітньою програмою Дрогомишлянського ЗЗСО I – III ступенів імені Петра Василича відповідно до Індивідуального навчального плану.

Освітня програма Дрогомишлянського закладу загальної середньої освіти імені Петра Василича для 5 - 6 класу (адаптаційний період) (далі – Освітня програма) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, Державного стандарту загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.09.2020 № 898.

Освітня програма Дрогомишлянського ЗЗСО I – III ступенів імені Петра Василича для 5 -6 класу (адаптаційний період) розроблена на основі:

- Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 972 від 30.08.2022)
- Статуту Дрогомишлянського закладу загальної середньої освіти I – III ступенів імені Петра Василича Яворівської міської ради Львівської області;
- Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024);

- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);
- Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;
- методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт.: А. Лотоцька, О. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTayc>)
- Листа ІМЗО № 21/08-1242 від 12 серпня 2024 року «Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2024/2025 навчальному році
- Листа МОН № 6/679-24 від 03 вересня 2024 року «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році»;
- Листа МОН № 1.1/15776 від 30 серпня 2024 року «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році»;
- Листа МОН № 1/15281-24 від 23 липня 2024 року «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах середньої загальної освіти»;
 - Наказу МОН № 1093 від 02 серпня 2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
- Постанови кабінету міністрів України № 841 від 23 липня 2024 року «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»
 - Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021, № 1371 від 01.08.2022)

- Наказу МОН України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 року за №229/6517 (зі змінами), внесеними згідно з наказом МОН України № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом МОН України № 401 від 08.04.2016 року, листом МОН України від 18.05.2018 № 1/9-322

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом.

Її схвалено педагогічною радою, затверджено наказом керівника.

Освітня програма закладу зорієнтована на роботу 5 – 6 класів з 5-денним навчальним тижнем, відповідно до структури 2024-2025 навчального року.

- **Структура 2024-2025 навчального року**

I семестр – з 02 вересня по 20 грудня 2024 року;

II семестр – з 15 січня по 05 червня 2025 року.

Останній дзвоник – 05 червня 2025 року

Великодні канікули – 18-21 квітня 2025 року.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження..

Навчання спрямовується на досягнення мети базової загальної середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації особистості учнів, формуванні їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення, здатності до саморозвитку та самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні

профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на ціннісних орієнтирах, як:

повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;

формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

II ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти (5 класу) можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено

відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Назва освітньої галузі	Кількість годин		
	5 – 6 клас		
	Рекомендовано	Мінімальна кількість	Максимальна кількість
Мовно-літературна**	787	700	910
Математична	350	280	420
Природнича	210	122,5	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	105	70	210
Громадянська та історична	122,5	87,5	175
Технологічна	140	70	210
Інформатична	105	70	140
Мистецька	140	70	210
Фізична культура***	210		
Усього	2169,5		

IV НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для добувачів освіти 5-6 класу Дрогомишлянського ЗЗСО I – III ступенів імені Петра Василюхи

Освітня галузь	Інтегровані курси (внутрішньогалузеві)	Предмети	Індекс освітньої галузі	Клас	
				5	6
				Годин на тиждень	
Мовно – літературна		Українська мова	МОВ	4	4
		Українська література	МОВ	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	2	2
		Іноземна мова (англійська мова)	МОВ	4	4
Математична		Математика	МАО	5	5
Природничка	Пізнаємо природу		ПРО	2	2
		Географія	ПРО		2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	2	2
Громадянська та історична		Вступ до історії України та громадянської освіти	ГЮ	2	
		Історія України. Всесвітня історія			3
Інформатична		Інформатика	ІФО	1.5	1.5
Технологіч		Технології	ТЕО	1	1

на					
Мистецька	Мистецтво		МІО	2	2
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	3
Усього				30	33
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				0.5	0.5
Соціальна і здоров'язбережувальна		Основи християнської етики (факультатив)		0.5	0.5
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				31	34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня				28	31

В школі II ступеня функціонує 5 інклюзивний клас, у якому здобуває освіту 1 учень з особливими потребами, який навчається за освітньою програмою Дрогомишлянського ЗЗСО I – III ст. ім. Петра Василича на 2024 – 2025 навчальний рік з урахуванням модифікована чи адаптована навчальна програма.

Індивідуальний навчальний план учня 5 інклюзивного класу Ястремського Віталія

Навчальний предмет (інтегрований курс)	Адаптація чи модифікація	Кількість годин на тиждень
Українська мова	модифікація	5
Математика	модифікація	4
Іноземна мова (англійська)	модифікація	3
Зарубіжна література	модифікація	7
Українська література	модифікація	3
Здоров'я, безпека та добробут	модифікація	2
Пізнаємо природу	модифікація	1
Вступ до історії України та громадянської освіти	модифікація	2
Інформатика	модифікація	1.5
Технології	модифікація	1
Мистецтво	модифікація	2
Фізична культура	модифікація	3

V ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 1 ДСБСО

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначені в додатку 2 ДСБСО і передбачають, що учень:

- взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;
- висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;
- досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Метою математичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Компетентнісний потенціал математичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 7 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з математичної освітньої галузі зазначені в додатку 8 ДСБСО і передбачають, що учень:

- досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;
- критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;
- розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Метою природничої освітньої галузі є формування особистості учня, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 9 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі зазначені в додатку 10 ДСБСО і передбачають, що учень:

- пізнає світ природи засобами наукового дослідження;
- опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;
- усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить себе для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження. Компетентнісний потенціал технологічної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 11 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з технологічної освітньої галузі зазначені в додатку 12 ДСБСО і передбачають, що учень:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні і сучасні технології;

- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Метою інформатичної освітньої галузі є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 13 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі зазначені в додатку 14 ДСБСО і передбачають, що учень:

- знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 15 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі зазначені в додатку 16 ДСБСО і передбачають, що учень:

- турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;
- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;
- усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;

- виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції.

Компетентнісний потенціал громадянської та історичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 17 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з громадянської та історичної освітньої галузі зазначені в додатку 18 ДСБСО і передбачають, що учень:

- мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;
- мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;
- мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;
- мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;
- усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;
- дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 19 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі зазначені в додатку 20 ДСБСО і передбачають, що учень:

- пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;
- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;
- використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Метою освітньої галузі фізичної культури є гармонійний фізичний розвиток особистості учня, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою і спортом.

Компетентнісний потенціал освітньої галузі фізичної культури та базові знання зазначені в додатку 21 ДСБСО.

- Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з освітньої галузі фізичної культури зазначені в додатку 22 ДСБСО і передбачають, що учень:
- формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;
- систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ;

усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

VI ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

№ з/п	Освітня галузь	Інтегровані курси (внутрішнього алузеві)	Предмети	Назва навчальної програми
1	Мовно – літературна		Українська мова	Українська мова в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Українська мова 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Архипова В.П., Січка С.І., Шило С.Б.);
			Українська література	Українська література в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Українська література 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д);
			Зарубіжна література	Зарубіжної літератури в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Зарубіжна література 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Ніколаєнко О.М., Клименко Н.В.);
			Іноземна мова (англійська мова)	Англійської мови в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Англійська мова 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Зиморя І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С. т інші);
2	Математична		Математика	Математика в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Математика 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів (Істер О.С.)
3	Природнича	Пізнаємо природу		Інтегрований курс «Пізнаємо природу» в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Пізнаємо природу 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Дарія Біда, Д. Гільберт, Колісник Я.І);
4	Соціальна і здоров'язбережувальна		Здоров'я, безпека та добробут	інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» в 5-6 класі укладеної у відповідності до

				<p>модельної навчальної програми: «Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)» 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Олена Шиян, О. Волощенко та інші)</p>
			Основи християнської етики	<p>Основ християнської етики (факультатив) в 5-6 класі укладеної у відповідності до навчальної програми: Основи християнської етики 1-11 класи для загальноосвітніх навчальних закладів (Сохань Г.С., Гусаков І.М., Пономарьова М.С. та інші)</p>
5	Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		<p>«Досліджуємо історію і суспільство, 5 - 6 клас (інтегрований курс)» укладеної у відповідності до модельної навчальної програми «Досліджуємо історію і суспільство, 5 клас (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.);</p>
6	Інформатична		Інформатика	<p>Інформатика в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Інформатика 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Пасічник О.В., Чернікова Л.А.);</p>
7	Технологічна		Технології	<p>Технології в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Технології 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Ходзицька І.Ю, Горобець О.В., Медвідь О.Ю та інші);</p>
8	Мистецька	Мистецтво		<p>інтегрований курс Мистецтво в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Мистецтво 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(О.М. Івасюк, О.А. Комаровська, Г.О. Кізілова та інші.);</p>
9	Фізична культура		Фізична культура	<p>Фізична культура в 5-6 класі укладеної у відповідності до модельної навчальної програми: Фізична культура 5-6 класи для загальноосвітніх навчальних закладів(Педан О.С. Коломoeць Г.А., Боляк А.А.);</p>

№ з/п		Клас	Програмне забезпечення курсів за вибором та факультативів
1	Основи християнської етики	5-6	Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1 – 11 класи» для закладів загальної середньої освіти (Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є, Пономарьова М.С., Кушнір І.М) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (протокол №6 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування від 21.07.2022)

Таблиця 5

Перелік навчальних програм гурткової роботи навчального плану для учнів Дрогомишлянського закладу загальної середньої освіти імені Петра Василича 5-6 класів

№ з/п	Клас	Назва гурка	Програмне забезпечення
1	6	Вокальний спів	Укладена на основі навчальної програми з позашкільної освіти художньо – естетичного напрямку вокально – хоровий спів. Автор Чернікова Н.З., Степаненко С.Г., Петлицька Н.М., Мельник В.П. (схвалено методичною радою Українського державного центру позашкільної освіти, протокол №4 від 25.08.2021)
2	6	Юні туристи - краєзнавці	Навчальна програма з позашкільної освіти "Юні туристи - краєзнавці" автор Омельченко Дмитро Григорович, рекомендовано Міністерством освіти і науки України #1/11-7081 від 14.07. 2017р.
3	6	Театр і акторська майстерність	Навчальна програма гуртка «Театр і акторська майстерність» укладена на основі програми гуртка «Культура мови та спілкування» рекомендованої МОН України лист від 12.07.2005 автор Дущенко В.М.

VII. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Освітній процес у 5-6 класі організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, їхніх особливих освітніх потреб. За потреби може у класі може організовуватися здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією: мережевою, індивідуальною, сімейною, дистанційною, інклюзивною та іншими.

У зв'язку із воєнним станом навчальний процес буде організовано відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» за інституційною (очною денною) формою навчання. Проте, в умовах пандемії навчання здобувачів освіти може відбуватися (за потреби та рішенням педагогічної ради) з використанням технологій **змішаного, дистанційного навчання** відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115, листа МОН України від 02.11.2020 № 1/9-609 «Щодо організації дистанційного навчання», листа МОН України від 28.08.2021 № 1/9-433 «Про окремі питання діяльності закладів загальної середньої освіти у новому 2021/2022 навчальному році». Для забезпечення дистанційного навчання в навчальному закладі запроваджено єдину навчальну платформу **Google Workspace for Education**.

У разі організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану або інших надзвичайних обставин педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації проводять з використанням єдиної освітньої навчальної платформи **Google Workspace for Education** (GoogleClassroom, GoogleMeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти (наприклад, «Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта», тощо);
- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо);

При використанні електронних освітніх ресурсів педагогічні працівники:

- забезпечують їх перевірку щодо відповідності державним стандартам освіти, типовим освітнім і модельним навчальним програмам, мові

- освіти, здійснюють моніторинг і контроль якості дистанційного навчання;
- дотримуватися санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості;
 - виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (домашніх завдань);
 - створюють умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами (застосування допоміжних технологій навчання, підтримка з боку асистента вчителя та/або асистента учня, проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) тощо) з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку.

VII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є **формувальне, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб, адаптуючи до них процес навчання. **Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат** та дає змогу уникнути негативних моментів у навчанні, індивідуалізувати освітній процес, підвищити навчальну мотивацію й самостійність учнів. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Формувальне оцінювання є постійне і **найменше пов'язане з балами.**

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Підсумкове оцінювання (великі літери «ПО») вчителі здійснюють періодично за групами результатів. Кількість підсумкових оцінок, час їхнього проведення вчитель / учителька встановлює самостійно в залежності від кількості вчитаних тем протягом семестру. Для визначення результатів ПО вчитель / учителька може проводити підсумкові роботи, які охоплюють усі, одну чи декілька груп результатів(ГР), враховувати формувальне, поточне оцінювання(за ГР) та спостереження. Для виставлення підсумкового оцінювання вчителі вибирають індекси НУШ в е-журналі.

по ГР + ФО = ПО ГР

Підсумкове оцінювання за семестр (СПО) здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності та ПО ГР

по ГР + ФО = ПО ГР

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель / учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка **НЕ обов'язково є середнім арифметичним** оцінок за I та II семестри. Для її визначення потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року (формувальне оцінювання).

Річне оцінювання також може бути скоригованим

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі — Свідоцтво).

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку. **Результати ДПА фіксують у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.**

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням

можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Згідно з Рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів за критеріями, що наведені в Додатках 1 та 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі Рекомендації. Наказ МОН України №1093 від 02.08.2024). На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляють загальну оцінку результатів навчання за семестр. Оцінки за окремі групи результатів і загальну оцінку за семестр виставляють у класний журнал і свідоцтво досягнень. Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри.

Свідоцтво досягнень (Додаток 1) відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначена графа заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом освіти.. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого уміння: ++ -значні успіхи, +- -демонструє помітний прогрес, -+ -досягає успіху з допомогою вчителя, -- -потребує уваги та допомоги. Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу. Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень за відповідними групами результатів учнів упродовж навчального року. Педагогічні працівники оцінюють здобувачів освіти формуально. Результати формуального оцінювання фіксують у зошитах спостереження. **На протязі вивчення теми у електронний журнал виставляється оцінка за конкретну групу результатів. Учитель самостійно вибирає форму та час підсумкового оцінювання конкретної групи результатів відповідної теми.**

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці **повторне проходження оцінювання.**

Для запобігання перевантаження учнів **час проведення контрольних робіт визначається загальношкільним графіком**, складеним заступником керівника за погодженням із вчителями.

Курс за вибором основи християнської етики за рішенням педагогічної ради не оцінюємо.

Критерії оцінювання щодо предметів описанні в Додатку 2.

Оцінювання в інклюзивному класі здійснюється за критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти з урахуванням індивідуального навчального плану з предметів з адаптованою

програмою навчання. З предметів з модифікованою програмою навчання (українська мова, математика, англійська мова) оцінювання на основі індивідуальних завдань та цілей модифікованого змісту. (Додаток 3)

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Дрогомишлянського ЗЗСО І-ІІІ ступенів
імені Петра Василича

протокол № 1 від 30.08 2024 року

**Дрогомишлянський заклад загальної середньої освіти
I – III ступенів імені Петра Василюхи**

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня/ учениці _____ класу

2024 – 2025 навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності*	Має значні успіхи	Демонструє помітний прогрес	Потребує уваги та допомоги
✓ Виявляє розуміння до прочитаного:	X	X	X
сприймає та усвідомлює прочитане			
висловлює припущення, доводить надійність аргументів			
висловлює ідеї пов'язані з розумінням тексту, аналізує текст і добирає контраргументи (за потреби)			
✓ Висловлює власну думку:	X	X	X
передає власні думки, почуття, переконання			
зважає на мету та учасників комунікації			
вибирає для цього відповідні мовленнєві стратегії			
✓ Критично та системно мислить:	X	X	X
визначає характерні ознаки явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків			
уміє аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях			
Уміє розрізняти факти, спроби маніпулювання даними			
✓ Логічно обґрунтовує власну позицію:	X	X	X
висловлює послідовні, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків			
✓ Діє творчо:	X	X	X
Вибирає завдання, які є викликом для			

нього/неї, новою діяльністю			
використовує знання з різних предметів та галузей для створення нових ідей			
використовує різноманітні стратегії для продукування нових ідей			
✓ виявляє ініціативу в процесі навчання:	X	X	X
пропонує власні рішення для розв'язання проблем			
вміє брати на себе відповідальність			
✓ конструктивно керує емоціями:	X	X	X
розпізнає власні емоції та емоційний стан інших;			
сприймає емоції без осуду, адекватно реагує на конфліктні ситуації;			
розуміє, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності;			
✓ оцінює ризики:	X	X	X
розрізняє ризики та загрози;			
шукає способи прийняття рішень в умовах неповної інформації;			
✓ приймає рішення:	X	X	X
розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо їх розв'язання;			
обирає способи розв'язання проблемних ситуацій на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення;			
✓ розв'язує проблеми:	X	X	X
аналізує проблемні ситуації, формулює проблеми, висуває гіпотези;			
уміє практично їх перевірити та обґрунтовувати;			
презентує та аргументує рішення;			
✓ співпрацює з іншими:	X	X	X
планує власну та групову роботу;			
підтримує учасників групи, допомагає іншим і заохочує їх до досягнення спільної мети.			

Характеристика результатів навчальної діяльності		Результати навчання			
		I семестр	II семестр	За рік	
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Українська мова	За групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка результатів навчання				
Українська література	За групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка результатів навчання				
Зарубіжна література	За групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
Іноземна мова (англійська мова)	За групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Математика	За групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			
		Інтерпретує та критично аналізує результати			
	Загальна оцінка результатів навчання				
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Пізнаємо природу	За групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					

Технології	За групами результатів	Проектує та виготовляє вироби			
		Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
		Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Інформатика	За групами результатів	Працює з інформацією, даними, моделями			
		Створює інформаційні продукти			
		Працює в цифровому середовищі			
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології				
Загальна оцінка результатів навчання**					
СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	За групами результатів	Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки			
		Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.			
		Добробут. Підприємливість та			

		етична поведінка для поліпшення добробуту			
		Загальна оцінка результатів навчання**			
ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Вступ до історії України та громадянської освіти	За групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Мистецтво	За групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
	Загальна оцінка результатів навчання**				
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ “ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА”					
Фізична культура	За групами результатів	Розвиває особистісні якості в процесі фізичного виховання			
		Володіє технікою фізичних вправ			
		Здійснює фізкультурно-			

		оздоровчу діяльність			
		Загальна оцінка результатів навчання**			

Рішення педагогічної ради про переведення на наступний рік навчання

(протокол № ____ від _____ року) _____

Рекомендації вчителя

Учитель

(власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є **формувальне і підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб, адаптуючи до них процес навчання. **Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат** та дає змогу уникнути негативних моментів у навчанні, індивідуалізувати освітній процес, підвищити навчальну мотивацію й самостійність учнів.

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу.

Формувальне оцінювання є постійне і **найменше пов'язане з балами.**

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька встановлює самостійно.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель / учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку** за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка **НЕ обов'язково є середнім арифметичним** оцінок за I та II семестри. Для її визначення потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року (формувальне оцінювання).

Річне оцінювання також може бути скоригованим

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі — Свідоцтво).

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку. **Результати ДПА фіксують у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.**

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Згідно з Рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних

результатів за критеріями, що наведені в Додатках 1 та 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі Рекомендації. Наказ МОН України №1093 від 02.08.2024). На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляють загальну оцінку результатів навчання за семестр. Оцінки за окремі групи результатів і загальну оцінку за семестр виставляють у класний журнал і свідоцтво досягнень. Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultatitiv-navchannia>).

Мовно-літературна галузь

(українська мова, українська література, зарубіжна література,
інтегрований курс літератур для учнів 5–7 класів)

Основними видами оцінювання є формувальне, підсумкове. Формувальне оцінювання, або оцінювання в процесі навчання, передбачає використання різних форм (самооцінювання, взаємооцінювання (оцінювання роботи в групах/парах, під час захисту проєктів), оцінювання вчителем/вчителькою з використанням карток, піктограм, вікторин, інтелект-карт, шкалювання тощо), що спрямовують на відстеження особистісного розвитку учнівства. Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційованими. Завдання для оцінювання добирають так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнень учнями обов'язкових результатів навчання певної групи результатів (далі – ГР) мовно-літературної освітньої галузі, а саме: взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях (ГР 1); сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду (ГР 2); висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови (ГР 3); дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу (ГР 4).

Підсумкове оцінювання має на меті оцінити досягнення очікуваних результатів навчання. Здійснюють його періодично. Кількість підсумкових робіт встановлює вчитель / учителька самостійно. Підсумкові роботи можуть охоплювати один, декілька або всі групи результатів мовно-літературної освітньої галузі, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти.

Ведення зошитів оцінюють від 1 до 12 балів щомісяця протягом семестру. Під час перевірки зошитів ураховують наявність різних видів робіт, грамотність, охайність, уміння правильно оформити роботу. У разі відсутності учня на уроках протягом місяця в стовпці за ведення зошита зазначаємо «н/о» (немає оцінки). Під час підсумкового оцінювання результати перевірки робочих зошитів **не враховують**.

Вивчення текстів напам'ять з української літератури та зарубіжної літератури не є обов'язковою формою роботи (вимога робити запис про результати перевірки вивчення учнями творів напам'ять із подальшим виставленням оцінок у журналі в стовпці без дати, відповідно, також відсутня).

З української мови фронтально оцінюють диктант, письмовий переказ і письмовий твір (навчальні чи контрольні види робіт), мовні знання й уміння, запис яких здійснюють на сторінці класного журналу «Зміст уроку». Індивідуальне оцінювання говоріння і читання здійснюємо в межах поточного оцінювання учнівства. Для цих видів діяльності не потрібно відводити окремих уроків, визначати окремий стовпець без дати на сторінці класного журналу «Облік навчальних досягнень». Перевірку мовних знань і вмінь здійснюють за допомогою завдань (наприклад, тестів), визначених учителем / учителькою залежно від змісту навчального матеріалу.

На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з **урахуванням динаміки навчальних досягнень** учнівства.

Якщо дитина прохворіла частину семестру, пропустила, наприклад, одну підсумкову, не має оцінки за якийсь вид мовленнєвої діяльності, то оцінку за семестр виводять на розсуд учителя / вчительки залежно від динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці, важливості пропущеної теми чи теми, за яку учня / ученицю атестовано (тривалість вивчення, складність змісту, ступінь узагальнення матеріалу).

Оцінка за семестр може бути скоригованою. У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. Зокрема, у мовно-літературній освітній галузі характеристика результатів навчання «Усно взаємодіє» буде відповідати ГР 1; «Працює з текстом» – ГР 2; «Письмово взаємодіє» – ГР 3; «Досліджує мовлення» – ГР 4.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині мовно-літературної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Орієнтири для оцінювання результатів навчання учнів у мовно-літературній освітній галузі (українська мова, українська/зарубіжна література)

1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

- ✚ Аудіювання;
- ✚ докладний, стислий, вибірковий, творчий переказ почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту);
- ✚ усний твір;
- ✚ діалог;
- ✚ самостійне складання та компоновання складного плану, створення конспекту й тез почутого, складання характеристики персонажів літературного твору з доцільним використанням цитат, скорочень, умовних позначень;
- ✚ знаходження потрібної інформації, відомої або нової, в одному чи кількох джерелах;
- ✚ окреслення тематики та проблематики почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту);
- ✚ аналіз стильових, жанрових, естетичних і мовних особливостей почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту).

2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів і використання її для збагачення власного досвіду

- ✚ читання текстів різних стилів;
- ✚ коментування та обґрунтування актуальності порушених проблем в одному чи декількох текстах;
- ✚ знаходження спільного та різного в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо;
- ✚ характеристика поведінки та причин виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментування їхніх вчинків і висловлювань;

- ✚ обґрунтування думки щодо естетичної та мистецької цінності прочитаних текстів;
- ✚ обстоювання власної думки про роль і місце тексту;
- ✚ пропонування варіантів інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах;
- ✚ обговорення з іншими особами своїх читацьких уподобань і звичок із наведенням прикладів і аргументів, презентація прочитаного літературного твору в різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду;
- ✚ передача змісту прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію (реферат, тези тощо);
- ✚ створення тексту на основі кількох графічних джерел інформації, аналізуючи, порівнюючи, систематизуючи, узагальнюючи та оцінюючи її
- ✚ творче опрацювання прочитаного тексту;
- ✚ створення власного або колективного медійного продукту на основі прочитаного.

3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови

- ✚ запис власного (вір, есе) або чужого (переказ) мовлення;
- ✚ створення та презентація текстів різних типів, стилів і жанрів на актуальну самостійно визначену тематику;
- ✚ ідентифікація різних видів помилок на рівні змісту, структури та мовного оформлення, виправлення та обґрунтування зроблених виправлень з урахуванням засвоєних мовних норм;
- ✚ усунення недоліків у структурі тексту з урахуванням стилістичних і жанрових особливостей тексту;

4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу

- ✚ підсумкова робота за певними групами результатів з мови/літератури;
- ✚ використання знань про системність мовних явищ для вдосконалення власного мовлення;
- ✚ творче використання мовних/літературних засобів;
- ✚ визначення та характеристика системних міжрівневих взаємозв'язків між мовними одиницями різних рівнів.

Іноземна мова

Під час укладання календарно-тематичного плану вчитель / учителька

визначає дату проведення перевірки рівня сформованості певної групи загальних результатів (контроль аудіювання; контроль говоріння; контроль читання; контроль письма). У разі відсутності учня/учениці на уроці оцінку за контроль певної групи загальних результатів ставлять на основі педагогічного спостереження впродовж семестру.

Підсумковий контроль проводимо відповідно до рекомендацій - за групами результатів.

Група результатів 1. Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування (1а, аудіювання, 1б, читання).

Група результатів 2. Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови (2 а, усна взаємодія 2 б, письмова взаємодія)

Група результатів 3. Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою (3 а, говоріння, 3 б, письмо).

ГР.1. (1а, аудіювання, 1б, читання);

ГР. 2. (2 а, усна взаємодія 2 б, письмова взаємодія);

ГР. 3 (3 а, говоріння, 3 б, письмо)

Проводимо підсумкові роботи під час семестру, зазначаємо у змісті групи результатів.

- Сприймає усну інформацію на слух/Аудіювання. Якщо ми проводимо підсумковий контроль з аудіювання, то у журналі обираємо колонку аудіювання, а у змісті записуємо: Підсумкова робота, ГР 1 (1а, аудіювання). Оскільки група результатів 1 включає 2 види: сприйняття усної інформації та письмових текстів (аудіювання і читання), то ми розділимо (1а, аудіювання), (1б, читання);
- Усно взаємодіє та висловлюється/Говоріння. (це можна проводити разом). У журналі обираємо колонку говоріння. У змісті уроку ми записуємо: Підсумкова робота. ГР 2 (2 а, усна взаємодія (говоріння), ГР 3 (3а, говоріння) .
- Сприймає письмові тексти/Читання. У журналі обираємо колонку читання. У змісті уроку ми записуємо: Підсумкова робота. ГР 1 (1б, читання).
- Письмово взаємодіє та висловлюється письмово/Письмо. У журналі обираємо колонку письмо.
- У змісті уроку ми записуємо: Підсумкова робота. ГР 2 (2 б, письмова взаємодія), ГР 3 (3б, письмо).

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої

освіти (у частині мовно-літературної освітньої галузі. Іноземні мови), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodotsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Математика

Основними видами оцінювання є формувальне, підсумкове та ДПА. Формувальне - це оцінювання «в процесі», яке дає змогу вчителю/вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів/учениць до підсумкового оцінювання (семестрового, річного). Підсумкове (семестрове, річне) оцінювання результатів навчання передбачає зіставлення досягнутого з обов'язковими результатами, визначеними для певного класу згідно з ДСБСО. Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів і загальну оцінку результатів навчання. Річне оцінювання здійснюється на основі оцінок за I та II семестри.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель/вчителька пропонує учням виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання математичної освітньої галузі .

№ з/п	Результат навчання	Види робіт для оцінювання
1	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі	Діагностувальні, к/р, тести
2	Розв'язує математичні задачі	Діагностувальні, к/р, тести
3	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій	Діагностувальні, к/р Портфоліо, реферат

У класному журналі учитель / вчителька фіксує результати виконання завдань кожної письмової роботи, кількість яких передбачена посеместрово у власних КТП, за групами загальних результатів у вигляді «сирих балів», конвертованих в оцінку за 12-бальною оцінною шкалою (орієнтовний зразок Додаток 1 «Таблиця конвертації балів» <https://drive.google.com/file/d/1fPASxNxcBOG1ZBXY0q5GF2DTwH5Rh2pW/view>)

За рік/семестр учитель / вчителька встановлює оцінки у розрізі груп загальних результатів за 12-бальною оцінною шкалою (орієнтовний зразок Додаток 2 «Таблиці фіксації та конвертації «сирих» балів, отриманих учнями за результатами виконання підсумкових робіт, у 12-бальну оцінну шкалу»

<https://drive.google.com/file/d/1NrsW1a8FZQc57nXZDP5CFbUYn1q52imS/view>
)

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині математичної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Природнича освітня галузь (біологія, хімія, географія, фізика, інтегрований курс природничої галузі «Пізнаємо природу»)

Географія та інтегрований курс «Пізнаємо природу»

У шкільній документації (журнали, свідоцтві) фіксуються оцінки з предмета «Географія» та інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» за однаковими групами результатів:

ГР1. Проводить дослідження природи;

ГР2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію;

ГР3. Усвідомлює закономірності природи .

Критерії для оцінювання за групами результатів описані в «Критеріях оцінювання за освітніми галузями» (додаток 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОН від 02.08.2024 № 1093). У Державному стандарті базової середньої освіти для природничої освітньої галузі визначено чотири групи результатів, а у свідоцтві досягнень рекомендовано виставляти оцінки за трьома групами результатів, оскільки конкретні результати групи результатів «Розвиток наукового мислення, набуття досвіду розв'язання проблем природничого змісту» враховують при оцінюванні інших груп результатів.

Оцінка першої групи результатів (**ГР1**) складається із оцінок, отриманих за вміння виявити і сформулювати дослідницьку проблему, спланувати дослідження, виокремити, проаналізувати кроки дослідження, зафіксувати спостереження, виконати навчальні проєкти, змоделювати природне явище або об'єкт, сконструювати приладдя тощо. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час виконання лабораторних і практичних робіт, практикумів з розв'язування експериментальних (дослідницьких) завдань, вимірювань, дослідів і спостережень, польових робіт, навчальних проєктів, моделювань і

конструювань та інших видів робіт, пов'язаних з умінням досліджувати природу.

Для другої групи результатів (**ГР2**), що стосуються вміння здійснювати пошук й опрацьовувати інформацію, слугують оцінки за пошук, порівняння, зіставлення, узагальнення, оцінювання інформації, представлення інформації в різних формах, перетворення одного виду інформації в інший.

Оцінювання третьої групи результатів (**ГР3**) з усвідомлення закономірностей природи переважно ґрунтується на умінні учнів і учениць застосовувати науковий апарат природничих наук для пояснення природних і технічних явищ і об'єктів. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час розв'язування задач, відповідей на запитання за змістом вивченого тощо.

Види навчальної діяльності, які можна оцінювати

На розсуд вчителя при проведенні підсумкових робіт можна використати наведені нижче види навчальної діяльності. Педагог вибирає найбільш ефективні для учнів певного класного колективу відповідно до вивченої теми.

Географія, 6-7 класи НУШ

ГР1: практичні роботи, моделювання, дослідження.

ГР2: тести, інформаційні повідомлення чи проекти (презентування інформації), написання есе, географічні диктанти, створення лепбуку/буклету до вивчених тем, розроблення «пам'ятки» про явища природи (буклет, постер, флаєр),

ГР3: проектна діяльність, екскурсії (опис об'єктів під час екскурсії), практичні роботи (розв'язування задач).

ПР (підсумкові роботи) можуть бути виконані за **ГР2 та ГР3**, або тільки за **ГР3**, якщо багато робіт є виконано за **ГР2**.

Інтегрований курс ПРО «Пізнаємо природу», 5-6 класи НУШ

ГР1: практичні та лабораторні роботи, спостереження та дослідження явищ у природі, моделювання та конструювання.

ГР2: тести, інформаційні повідомлення чи проекти (презентування інформації), створення буклету до вивчених тем.

ГР3: проектна діяльність.

ПР (підсумкові роботи) можуть бути виконані за **ГР2 та ГР3**.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині природничої освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від

Хімія, біологія, інтегрований курс СЗО

Оцінювання результатів навчання на уроках хімії у 7 класі проводиться виключно за групами результатів:

Група результатів 1. Проводить дослідження природи.

Ця група результатів включає оцінювання навчальних досліджень (у КТП виділено практичними роботами, лабораторними дослідженнями).

Група результатів 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.

Ця група результатів включає оцінювання вміння учня відшукувати та опрацьовувати інформацію, доведення її до однокласників, участь у дискусії. Творчою групою створено банк даних запитань з цієї групи результатів за чотирма темами, що вивчаються у 7 класі, які пропонуються для пошуку відповідей на них учнями. У КТП виокремлено окремі уроки роботи з інформацією. Крім цього, вчитель може цю групу результатів перевіряти із застосуванням інших способів і засобів: індивідуального та групового усного опитування, онлайн-тестів, підсумкової роботи, яка включатиме питання з тем.

Група результатів 3. Усвідомлює закономірності природи.

Ця група результатів включає оцінювання вміння розв'язувати контекстні завдання, проблемні ситуації, формулювання власних суджень. Тут вчитель оцінює проєктну діяльність, підсумкові роботи, самостійні роботи. **Розроблено підсумкові роботи, створено банк даних з цієї групи результатів.**

Семестрова оцінка виставляється за оцінками груп результатів.

Річна оцінка виставляється на підставі оцінок за I та II семестри.

Протягом року проводиться формувальне оцінювання, яке виконує діагностувальну, коригувальну, мотиваційну, стимулювальну, прогностичну та виховну функції.

Оцінювання результатів навчання на уроках біології у 7 класі проводиться виключно за групами результатів:

Група результатів 1. Проводить дослідження природи.

Ця група результатів включає оцінювання практичних та лабораторних робіт, лабораторних досліджень .

Група результатів 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.

Ця група результатів включає оцінювання вміння відшукувати та опрацьовувати інформацію, порівнювати, зіставляти, узагальнювати,

доносити її до однокласників, брати участь у дискусії. У КТП виокремлено окремі уроки роботи з інформацією. Крім цього, учитель цю групу результатів перевіряє із застосуванням інших способів і засобів: індивідуального та групового усного опитування, онлайн-тестів, моделювання, підсумкової роботи, яка включатиме питання з тем.

Група результатів 3. Усвідомлює закономірності природи.

Ця група результатів включає оцінювання вміння розв'язувати задачі з біології, застосування знань для розв'язання проблемних ситуацій, формулювання власних суджень. Тут вчитель оцінює проєктну діяльність, підсумкові роботи. У КТП відведено два уроки на проведення підсумкових робіт і уроки захисту проєктів (їх кількість залежатиме від конкретного вчителя, не менше двох на рік).

Оцінка за семестр виставляється за оцінками груп результатів.

Річна оцінка виставляється на підставі оцінок за I та II семестри.

Протягом року проводиться формувальне оцінювання, яке виконує діагностувальну, коригувальну, мотиваційну, стимулювальну, прогностичну та виховну функції.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині природничої освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Оцінювання результатів навчання на уроках інтегрованого курсу соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у 5-7 класах проводиться виключно за групами результатів:

Група результатів 1. Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки.

Група результатів 2. Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.

Група результатів 3. Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту.

Усі групи результатів перевіряються не менше 1 разу на семестр. Можуть включати уроки узагальнення знань з теми (теми прив'язані до груп результатів), підсумкові роботи, ситуативні завдання, тести, заповнення таблиць, створення пам'яток, рекламних плакатів, відеороликів, робота в команді, аргументоване доведення важливості здоров'я, добробуту та безпеки для соціуму.

Семестрова оцінка виставляється за оцінками груп результатів.

Річна оцінка виставляється на підставі оцінок за I та II семестри.

Протягом року проводиться формувальне оцінювання, яке виконує діагностувальну, коригувальну, мотиваційну, стимулювальну, прогностичну та виховну функції.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Громадянська та історична освітня галузь

Оцінювання результатів навчання. Зміст, засоби й методи навчання мають бути спрямовані на досягнення, визначені Державним стандартом базової середньої освіти, й обов'язкових результатів навчання, яких учні мають досягнути в процесі навчання.

Основними видами оцінювання є формувальне, підсумкове.

Формувальне оцінювання, або оцінювання в процесі навчання, передбачає використання різних форм (самооцінювання, взаємооцінювання (оцінювання роботи в групах / парах, під час захисту проєктів, оцінювання вчителем / учителькою з використанням карток, піктограм, вікторин, інтелект-карт, шкалювання тощо), що спрямовуються на відстеження особистісного розвитку учня / учениці. Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційованими.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнень учнями обов'язкових результатів навчання певної групи результатів (далі – ГР) освітньої галузі:

Орієнтується в історичному часі та просторі, виявляє взаємозв'язки подій і явищ (ГР1);

Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту (ГР2); Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію (ГР3).

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично. Кількість підсумкових робіт встановлює вчитель / учителька самостійно. Підсумкові роботи можуть охоплювати один, декілька або всі групи результатів громадянської та історичної освітньої галузі, визначені в Державному стандарті базової середньої освіти. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту

базової середньої освіти (у частині громадянської та історичної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. Семестрова оцінка може бути скоригованою. Оцінку за рік виставляють на підставі семестрових оцінок.

Інформатика

Зміст, засоби і методи навчання з інформатики мають бути спрямовані на досягнення визначених ДСБСО обов'язкових результатів навчання, яких учень / учениця має досягнути в процесі навчання, і які підлягають оцінюванню. Основними видами оцінювання є формувальне та підсумкове. Формувальне оцінювання дає змогу вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання (семестрового, річного). Підсумкове оцінювання результатів навчання передбачає зіставлення досягнутого з обов'язковими результатами, визначеними для певного класу згідно з ДСБСО. Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів і загальну оцінку результатів навчання за семестр. Вчитель / учителька може на свій розсуд, беручи до уваги КТП, визначати кількість підсумкових робіт. Алгоритм дій учителя / вчительки й учнів та учениць під час організації навчання: 1) чітко формулювати зрозумілі для учнів / учениць очікувані результати навчання (за групами результатів і за критеріями оцінювання їх); 2) наводити приклади завдань і видів діяльності з аналізом за критеріями оцінювання результатів виконання; 3) оперативно й доступно надавати учням / ученицям зворотний зв'язок щодо досягнення ними очікуваних результатів навчання; 4) вчасно коригувати процес навчання для досягнення його очікуваних результатів.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині інформатичної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Технології

Відповідно до методичних рекомендацій оцінювання предмета «Технології» може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Основними видами оцінювання результатів

навчання учнів в освітній галузі «Технології» є формувальне та підсумкове оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюють за допомогою різних методів, вибір яких зумовлений особливостями змісту предмета «Технології», його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів: усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо; письмових завдань (окремі навчальні завдання); практичних завдань/навчальних проєктів; завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання; комплексного оцінювання, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Ураховуючи специфіку предмета «Технології», під час реалізації навчальних проєктів може виставлятися одна підсумкова оцінка, якщо проєкт короткотривалий (4–6 годин) або кілька, якщо для реалізації проєкту відводиться 6-8 і більше годин (в такому випадку вчитель/вчителька самостійно визначає кількість підсумкових оцінок). При виставленні підсумкової оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення тем чи реалізації навчальних проєктів.

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання технологічної освітньої галузі, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Завдання для оцінювання добирають так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнівством обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учнів протягом року. На підставі оцінок за групами результатів виставляється загальна оцінка за семестр з навчального предмета навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині технологічної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024

«Мистецтво: музичне мистецтво» та «Мистецтво: образотворче мистецтво»

Система оцінювання результатів навчання із музичного мистецтва, образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво» ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня. Оцінюванню підлягає не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень учнів. Виходячи з цього, критерієм перевірки та оцінювання результатів із мистецької освіти є динаміка особистісного розвитку учня та його ставлення до опанування предмета.

Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельними навчальними програмами «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)», «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» оцінювання навчальних досягнень учнів може здійснюватись із застосуванням таких основних форм і способів:

- практичної, зокрема шляхом виготовлення художніх виробів, виконання мистецьких творів, імпровізації, планування та реалізації проєктів, презентації портфолію;
- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;
- усної, зокрема шляхом створення та виконання усних творів, індивідуального, групового та фронтального опитування.

З огляду на специфіку оцінювання знань з предмета «Мистецтво» на кожному уроці за всіма групами результатів оцінювання навчальних досягнень учнів вчитель / учителька здійснює за допомогою формувального оцінювання. Протягом семестру вчитель / учителька в щоденнику спостереження фіксує рівень навченості учнів з умінь аналізувати прослухані твори, правильно вживати музичну термінологію, складати проєкти та презентувати портфолію.

Під час формувального оцінювання можна застосовувати такі характеристики: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «потребує уваги і допомоги» або позначки В (високий рівень), Д (достатній рівень), С (середній рівень), Н (низький рівень).

Семестрове оцінювання з мистецтва передбачає оцінювання за групами результатів і загальну оцінку результатів навчання. Здійснюють семестрове оцінювання, узявши до уваги різні види навчальної діяльності протягом семестру й динаміку особистих навчальних досягнень учня.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині мистецької освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Фізична культура

Модельна навчальна програма з фізичної культури побудована за модульною системою. Вона містить інваріантний (обов'язковий) та варіативний складники. До інваріантної частини належать модуль «Теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка», тобто підвищення функціональних можливостей організму і забезпечення гармонійного фізичного розвитку, зміст якого реалізовується впродовж кожного уроку. Змістове наповнення варіативного складника освітній заклад добирає самостійно із модулів, запропонованих модельною навчальною програмою. Практично кожен вид фізкультурно-спортивної діяльності (вид спорту) може бути представлений у вигляді варіативного модуля. На вибір учнів / учениць упродовж року для 5–6 класів має бути запропоновано 12–16 варіативних модулів; для 7–9 класів учні / учениці мають опанувати 8–12 варіативних модулів. Для добору варіативних модулів враховують наявність матеріально-технічної бази, регіональні традиції, кадрове забезпечення, гендерність, рівень безпеки та стан здоров'я здобувачів освіти, а також сезонність, коли заняття проходять на відкритих майданчиках чи у спортивних залах. Вибір варіативних модулів учнем / ученицею відбувається кожної чверті / триместру із 3–5 модулів, запропонованих освітнім закладом, після попереднього ознайомлення з їх особливостями. Для викладання протягом чверті / триместру для учнів 5–6 класів визначають 3–4 варіативні модулі; для 7–9 класів визначають 2–3, які набрали найбільшу кількість уподобань учнівства. З метою формування вмінь, необхідних для занять обраними варіативними модулями, на початку чверті / триместру, доцільно проводити цикл із 6–9 ознайомчих уроків з використанням одночасного або позмінного, колового методів. Доцільно на окремих ознайомчих уроках робити акцент (виокремлювати більше часу) на вивченні одного з обраних модулів. При цьому обрані учнями / ученицями варіативні модулі мають бути представлені на кожному уроці.

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою, а також на оцінювання рівня сформованості компетентностей учнівства. Основною ланкою в системі оцінювання результатів навчання з фізичної культури є формувальне

оцінювання, яке проводять систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна його функція – навчальна.

Семестрове оцінювання в 5–7 класах здійснюють за результатами контролю груп загальних результатів державного стандарту базової середньої освіти, відображених у Свідоцтві досягнень відповідно до критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додаток 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОН від 02.08.2024 № 1093). Оцінку за семестр ставлять за результатами формульовального оцінювання та контролю загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюють на підставі оцінок за I та II семестри.

У процесі навчання об'єктом оцінювання є діяльність учня / учениці для досягнення цілей навчання. Отже, розроблення освітньої цілі є основою всіх видів оцінювання. Оцінювання може виміряти, на якому рівні досягнута ціль. Це можливо за умови, що ціль є вимірюваною. Важливим є ознайомлення учнівства з критеріями до початку виконання завдання, а також представлення критеріїв у вигляді градації – опису різних рівнів досягнення очікуваного результату. Що конкретніше сформульовані критерії, то зрозумілішою для учнів / учениць є діяльність щодо успішного виконання завдання. Формульовальне оцінювання уможлиблює відстеження вчителем / учителькою процесу просування учня / учениці до освітніх цілей, корегування освітнього процесу на ранніх етапах, а учневі / учениці – усвідомлення більш високої відповідальності за самоосвіту.

Модельною навчальною програмою для 7–9 класів передбачене застосування практик формульовального оцінювання з одночасним використанням їх результатів для підсумкового оцінювання з формульовальною метою – тобто для надання й отримання зворотного зв'язку щодо успіху та рівня складності завдань, визначення подальших освітніх цілей і коригування навчання з орієнтацією на виявлені потреби учнівства, формування загальної культури оцінювання. Вибір форм, змісту і способів формульовального оцінювання в комплексі з підсумковими формами здійснюють педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети. Формульовальне оцінювання в комплексі з підсумковими формами відбувається із застосування таких основних способів: - оцінка динаміки функціонального стану та фізичного розвитку, яку визначають шляхом порівняння результатів формульовального і підсумкового тестування та їх аналізу, щодо рівня досягнення поставлених цілей; - оцінка динаміки використання техніки різних фізичних вправ у повсякденній, ігровій і змагальній діяльності; -

оцінка виконання освітніх завдань під час проведення уроків фізичної культури та позакласних форм фізичного виховання, участі у позакласних формах фізичного виховання, організаційної діяльності з фізичного виховання в школі, досягнення цілей для реалізації в процесі самостійних занять, створення портфоліо (творчі розробки проєктів, комплексів фізичних вправ, індивідуальної програми занять, загартування, різних форм самоконтролю), у тому числі і з використанням інформаційних технологій, технологічних гаджетів для самоконтролю і самооцінки. З метою визначення вихідних даних для формувального оцінювання динаміки фізичної підготовленості учнівства у вересні – жовтні можна проводити тестування рівня розвитку основних фізичних якостей, а саме: швидкість, витривалість, гнучкість, сила, спритність, координація, швидко-силові вправи. Формувальне оцінювання динаміки результатів тестування функціонального стану та фізичного розвитку, на розсуд учителя / вчительки, можна здійснювати декілька разів протягом навчального року. При цьому не можна акцентувати увагу учнівства на необхідності досягнення конкретного результату «на оцінку», передбачати окремі уроки або їх частини для виконання тестів. Тестове завдання має бути включено в структуру уроку, виконуватися без додаткового психологічного тиску і зайвої уваги з боку учасників процесу і зниження моторної щільності через очікування черги на тестування. Отримані результати тестувань рівня фізичних якостей заносять до персональної порівняльної таблиці чи портфоліо учня / учениці і не можуть застосовуватися для ранжування і порівняння учнів / учениць між собою. Безпосередньо формувальне оцінювання освітніх досягнень учнів 5-х – 7-х класів переважно здійснює вчитель / учителька вербально. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині освітньої галузі «Фізична культура»), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Додаток 3

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ УКРАЇНСЬКА МОВА (1-4 класи)

В основу розробки критеріїв і норм оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з порушеннями інтелектуального розвитку з української мови покладено компетентнісний підхід до побудови шкільного мовного курсу, який передбачає розвиток в учнів умінь ефективно користуватися мовою з метою розв'язання комунікативних завдань. Для цього важливо забезпечити таке співвідношення мовної теорії і мовної практики, за якого пріоритетним є розвиток умінь мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письма. З огляду на зазначене об'єктами перевірки й оцінювання навчальних досягнень учнів з мови навчання є чотири види мовленнєвої діяльності: – аудіювання; – говоріння; – читання; – письмо. Оцінюванню підлягають знання, пізнавальні і практичні навички та уміння, якими учні оволоділи з читання і письма (відповідно до програмних вимог на кожний рік навчання), ставлення до навчально-практичної діяльності.

1. Аудіювання (слухання і розуміння прослуханого) Оцінюється здатність розуміти незнайоме за змістом висловлювання після одного прослуховування (кількість повторень може бути змінена, в залежності від індивідуальних особливостей дитини). Оцінюванню підлягають: розуміння теми, основної думки, причинно-наслідкових зв'язків. Перевірка елементарних аудіативних умінь здійснюється фронтально в 2-4 класах у кінці кожного семестру. Для цього використовується незнайомий текст художнього стилю (прості короткі казки, оповідання).

2. Говоріння (діалогічне та монологічне висловлювання(усний переказ). Перевірка сформованості усного (діалогічного і монологічного) мовлення здійснюється індивідуально в 2-4 класах наприкінці кожного семестру. Під час перевірки сформованості діалогічного мовлення увага звертається на: уміння відповідати на запитання за змістом прослуханого, прочитаного, побаченого (за умови підтримки та стимулювання з боку вчителя); вміти відповісти на запитання співбесідника або запитати його; висловлювати емоційне ставлення до описуваних подій (за умови допомоги вчителя), підтримувати та ініціювати діалоги з учителем, однокласниками; брати участь в інсценуванні діалогів (1-3 репліки), які стосуються знайомих навчальних та побутових ситуацій, діалогів з казок, оповідань тощо. Під час перевірки сформованості монологічного мовлення увага звертається на: уміння розповідати про виконане завдання, побачене, почуте (за умови опори на попередній діалог з вчителем, з його допомогою та під його контролем; знати і застосовувати на практиці певні форми мовленнєвого етикету).

3. Читання. Перевірка навички читання тексту (з 2 класу) та розуміння прочитаного. Під час перевірки звертається увага на смислову і технічну сторони читання. Технічна сторона читання полягає у перевірці способу читання: побуквений, відривний складовий, плавний складовий, читання цілими словами, групами слів. Показники: а) правильність – відсутність замінів, пропусків, додавань (повторів, «вигадувань»), перестановок; б) виразність – інтонація, паузи, наголоси. Сміслова передбачає розуміння значень слів, змісту речень, основного смислу прочитаного (теми, основної думки), розуміння фактичного змісту прочитаного (дійові особи, події, факти, зв'язки). Сміслова сторона читання при визначенні рівня виступає головною, а технічна сторона другорядною.

4. Письмо. Оцінюванню підлягають: правильність – вміння писати елементарні графічні елементи (лінії, палички, рисочки тощо); види поєднання букв, орфографічні навички; дотримання правил правопису; спосіб списування (з 2 класу): побуквений з проговорюванням, побуквений, поскладовий, цілими словами після другого, першого їх прочитання; письмо під диктування; ставлення до виконуваної роботи; вміння використовувати допомогу; дотримання гігієнічних навичок письма. Оцінюванню підлягають знання, пізнавальні і практичні навички та вміння, якими учні оволоділи з читання і письма, ставлення до навчально–практичної діяльності, що були покладені в основу визначення рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня (I - початковий, II - середній, III – достатній) та критеріїв їх оцінювання. Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня

I рівень – початковий.

Аудіювання. Учень (учениця) елементарно орієнтується у змісті предмету мовлення, не розуміє причинно-наслідкових зв'язків. Сприймає допомогу вчителя у вигляді навідних запитань та ілюстрацій. Потребує постійної підтримки та стимулювання діяльності. Говоріння: Учень (учениця) підтримує діалог у разі спонукання до розмови, коли мова йдеться про фактичний зміст (події). Робить довгі паузи, формулює окремі неточні репліки діалогу, окремі репліки співрозмовника залишає без відповіді, перебиває його. Будує прості непоширені речення. Демонструє обмежений лексичний запас, не вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок. Читання: Учень (учениця) зливає букви у склади під час читання, багатоскладові та зі збігом приголосних слова читає побуквеним способом.

Спостерігаються заміни, повтори, перестановки букв, складів, допускає порушення звуковимови. Розділових знаків не дотримується. Меж речення не виділяє. Не розуміє значення окремих слів. Над змістом тексту працює з допомогою вчителя. До читання ставиться пасивно; потребує постійної допомоги і контролю за діяльністю з боку вчителя.

Письмо: Учень (учениця) майже засвоїв написання букв. Допускає помилки у нижньому поєднанні букв, виходить за лінії. Не дотримується розмірів букв, окремих елементів. Може допускати дзеркальне написання букв. Списує побуквено. Не акцентує увагу на розділових знаках. Робить значну кількість помарок (виправлення по написаному, наведення). Знання про мовні одиниці фрагментарні, нестійкі. Завдання виконує поетапно, за детальною інструкцією, з опорою на наочно-ілюстративний матеріал. Потребує стимулу та посиленого контролю.

II рівень – середній.

Аудіювання: Учень (учениця) намагається визначити тему висловлювання, фрагментарно сприймає сюжетну лінію, встановлює окремі елементарні причинно-наслідкові зв'язки, не диференціює в змісті головне і другорядне. У висловлюваннях спостерігаються порушення послідовності викладу, повтори вже висловленого. Сприймає допомогу у вигляді навідних запитань, ілюстрацій. Потребує стимулу і контролю з боку вчителя.

Говоріння: Учень (учениця) будує збіднений за змістом текст із 2-х і більше речень. У висловлюваннях наявні недоліки: порушена структура мовлення (відсутні зачин або кінцівка), збіднена лексика, є мовні помилки. Діалог на задану тему часто до кінця не підтримує. Не висловлює свого ставлення до предмета обговорення. Сприймає допомогу щодо виправлення мовних помилок, інструкції щодо використання норм мовного етикету.

Читання: Учень (учениця) читає повільно, протяжно по складах. Допускає помилки у вигляді перестановки букв, складів, постановки наголосів. Інтонації речень не дотримується. Конкретизує факти, узагальнює події з допомогою вчителя. Лексику твору не використовує. З допомогою вчителя орієнтується у структурі твору. Починає проявляти інтерес до читання. Сприймає допомогу вчителя у вигляді навідних запитань.

Письмо: Учень (учениця) намагається дотримуватися графічної сітки, пропорцій у написанні букв. Допускає порушення у поєднанні букв. Списує по складах, слова зі збігом приголосних – по буквах. Допускає помилки на вивчені правила правопису. Правил переносу слів не дотримується. Під

диктування пише склади, прості слова без збігу приголосних, подвоєнь та пом'якшень. Гігієнічних норм письма не дотримується. Намагається самостійно виділяти мовні одиниці, проте знання про них безсистемні, неточні, неповні. Використовує знання з допомогою вчителя. Проявляє зацікавленість до виконання завдань.

III рівень – достатній.

Аудіювання: Учень (учениця) з допомогою розкриває тему, основну думку висловлювання. Розуміє і дотримується елементарних причиннонаслідкових зв'язків. У власних висловлюваннях використовує складні та поширені речення. Створює оціночні судження, висловлює свою думку з приводу предмета розмови, однак не дуже впевнено, потребує стимулу і допомоги вчителя.

Говоріння: Учень (учениця) ініціює і підтримує діалог відповідно до ситуації спілкування, демонструє належну культуру спілкування, висловлює своє ставлення, але невпевнено і з приводу попередньо засвоєних, але не всіх аспектів спілкування. Репліки носять побутовий характер. У висловлюваннях використовує складні речення, припускається помилок у мовному оформленні. Читання: Учень (учениця) використовує ілюстрації до творів. На запитання до змісту знаходить текстові підтвердження. Користується лексикою твору. Виявляє інтерес до читання, активність під час роботи над змістом. Намагається виконувати усі завдання та рекомендації вчителя. Потребує стимулу з боку вчителя. Письмо. Учень (учениця) Списує по складах, дво-, трискладові слова – з проговорюванням. Окремі слова списує цілісно. При списуванні речень дотримується знаків пунктуації. Потребує допомоги в переносі слів. Письмо намагається контролювати. Під диктування пише словами. Самостійно виділяє значну частину мовних одиниць, намагається оперувати граматичними поняттями. Завдання виконує при незначній допомозі. До роботи ставиться позитивно, потребує заохочення.

МАТЕМАТИКА (1-4 класи) Предмет математика має мету – формування доступних кількісних, просторових, часових уявлень та понять, знань про величини, основи наочної геометрії; корекція та розвиток психічних процесів, пізнавальної діяльності, особистості учня; формування практичних умінь та навичок, що створюють умови інтеграції дітей з інтелектуальними порушеннями у суспільство. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі врахування рівня сформованості математичних компетентностей: - здатність розуміти роль математики у пізнанні дійсності; - здатність користуватися математичною термінологією; - здатність

усвідомлено користуватися обчислювальними прийомами і виконувати арифметичні дії додавання, віднімання, множення, ділення; - здатність застосовувати обчислювальні навички та досвід вимірювання величин у практичних ситуаціях; - здатність розв'язувати прості і складені арифметичні задачі; - здатність орієнтуватися у просторі та на площині. Об'єктами оцінювання в учнів з інтелектуальними порушеннями є структурні компоненти їх навчальної діяльності, а саме: 1. Змістовий компонент: - знання про об'єкти вивчення (уявлення, поняття, правила про вимоги до результату); - про складові та послідовність виконання завдання. Змістовий компонент характеризується відповідно до змісту навчання математики: - нумерація чисел (усна й письмова); - арифметичні дії (додавання, віднімання, множення, ділення); - рівняння, нерівності; - геометричні фігури (кут, відрізок, промінь, круг, коло, трикутник, чотирикутник, квадрат, п'ятикутник); тіла (куб, куля); - величини (одиниці довжини – мм, см, дм, м, км; одиниці маси – г, кг, ц; одиниці об'єму – л; одиниці часу – год., хв., сек.; одиниці вартості – коп., грн.) та співвідношення між одиницями вимірювання (1см = 10 мм, 1 дм = 10 см і тощо), залежності між величинами. Знання оцінюються за а) повнотою, б) правильністю, в) логічністю, г) усвідомленістю (розуміння, виділення головного; вербалізація: відтворення (переказ), пояснення). При оцінці аналізу підлягають такі характеристики знань: - повнота (від фрагментарного відтворення навчального матеріалу до відтворення матеріалу у повному обсязі); - правильність не завжди точно та правильно відтворюється навчальний матеріал); - усвідомленість (від розуміння в основному, переказу до вміння пояснити, виокремити головне та другорядне); - застосування знань: адекватність, самостійність (за зразком, аналогічні, відносно нові). 2. Операційно-організаційний компонент - дії, способи дій (вміння, навички), діяльність: - предметні (відповідно до змісту навчального предмету «Математики»); - розумові (порівнювати, узагальнювати, класифікувати, абстрагувати) та загально навчальні (аналізувати, планувати, контролювати дії та результат виконання завдання, діяльності в цілому, вміння користуватися підручником та іншими джерелами інформації. Уміння оцінюються за показниками: - вміння виконувати дії, завдання в різних умовах новизни (за зразком, аналогічні, відносно нові); - самостійність виконання завдання, надана допомога (практична – спільне виконання дії з вчителем, показ дії; вербальна – повторний інструктаж, аналіз, пояснення завдання, запитання, підказка, вказівка; загальна – стимулювання, підтримка, схвалення, активізація уваги); - усвідомленість способу виконання завдання (розуміння, вербалізація: відтворення (переказ), пояснення); - виправлення помилок (за допомогою

вчителя, самостійно); - правильність виконаної роботи; - цілеспрямованість, поетапність виконання завдання (аналіз, планування, організація, практичне виконання, контроль), повнота виконання завдання. При оцінці підлягають аналізу такі характеристики дій: - правильність; - швидкість (норми часу визначає вчитель). Слід враховувати такі особливості врахування математичних завдань, зокрема: - розуміння завдання; - новизна умов завдання (за зразком, аналогічне, відносно нове); - самостійність виконання (контроль, допомога: практична - спільне виконання дії з вчителем, показ дії; вербальна – повторний інструктаж, аналіз, пояснення завдання, запитання, підказка, вказівка; загальна – стимулювання, підтримка, схвалення, активізація уваги); - усвідомленість способу виконання завдання (від переказу до пояснення); - якість виконання роботи; - цілеспрямованість, поетапність виконання.

3. Емоційно-мотиваційний компонент – ставлення до навчання. При оцінці підлягають аналізу такі його характеристики: - характер і сила (байдуже, недостатньо виразне, позитивне, зацікавлене, виразно-позитивне); - дієвість (від споглядального (пасивного до дійового); - сталість (від епізодичного до сталого). Зазначені характеристики змістового, операційно-організаційного та емоційно-мотиваційного компонентів навчання дитини з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня в основу визначення рівнів навчальних досягнень (I – початковий, II – середній, III – достатній) та критеріїв оцінювання навчальних досягнень відповідних їм оцінок (у балах) в учнів початкових класів з навчального предмету «Математика»

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня

I рівень – початковий. Учень (учениця) фрагментарно, неточно відтворює окремі математичні елементи, ознаки об'єкта вивчення. З допомогою вчителя виконує окремі дії, елементарні завдання. Ставлення до навчання байдуже чи слабо виразне-позитивне. Потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя.

II рівень – середній. Учень (учениця) відтворює половину або більшу частину навчального матеріалу. Матеріал усвідомлює, може виокремити головне та другорядне, частково чи з допомогою вчителя пояснити. Здатний за зразком застосовувати набуті знання, окремі дії, прості завдання, відтворити спосіб виконання завдання. Ставлення до навчання позитивне, але недостатньо виразне, дійове та стає. Потребує контролю, допомоги та стимулювання діяльності щодо виконання математичного завдання.

III рівень – достатній. Учень (учениця) повно відтворює математичний матеріал, визначений навчальною програмою. Матеріал розуміє, усвідомлює, може виокремити головне та другорядне, пояснити. Вміє самостійно розв'язувати приклади і задачі, складає приклади і задачі за

зразком або з допомогою вчителя. Зацікавлене, виразно позитивне ставлення до навчання. Достатньо володіє математичною мовою. ІНОЗЕМНА МОВА (Англійська мова) (1-4 класи) В основу розробки критеріїв і норм оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з порушеннями інтелектуального розвитку з іноземної (англійської мови) покладено компетентнісний підхід до побудови шкільного мовного курсу, який передбачає розвиток в учнів умінь ефективно користуватися мовою з метою розв'язання комунікативних завдань. Для цього важливо забезпечити таке співвідношення мовної теорії і мовної практики, за якого пріоритетним є розвиток умінь мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письма. З огляду на зазначене об'єктами перевірки й оцінювання навчальних досягнень учнів з мови навчання є чотири види мовленнєвої діяльності: – аудіювання; – говоріння; – читання; – письмо. Оцінюванню підлягають знання, пізнавальні і практичні навички та уміння, якими учні оволоділи з читання і письма (відповідно до програмних вимог на кожний рік навчання), ставлення до навчально-практичної діяльності.

1. Аудіювання (слухання і розуміння прослуханого) Оцінюється здатність розуміти незнайоме за змістом висловлювання після одного прослуховування (кількість повторень може бути змінена, в залежності від індивідуальних особливостей дитини). Оцінюванню підлягають: розуміння теми, основної думки, причинно-наслідкових зв'язків. Перевірка елементарних аудіативних умінь здійснюється фронтально в 2-4 класах у кінці кожного семестру. Для цього використовується незнайомий текст художнього стилю (прості короткі казки, оповідання).

2. Говоріння (діалогічне та монологічне висловлювання(усний переказ). Перевірка сформованості усного (діалогічного і монологічного) мовлення здійснюється індивідуально в 2-4 класах наприкінці кожного семестру. Під час перевірки сформованості діалогічного мовлення увага звертається на: уміння відповідати на запитання за змістом прослуханого, прочитаного, побаченого (за умови підтримки та стимулювання з боку вчителя); вміння відповідати на запитання співбесідника або запитати його; висловлювати емоційне ставлення до описуваних подій (за умови допомоги вчителя), підтримувати та ініціювати діалоги з учителем, однокласниками; брати участь в інсценуванні діалогів (1-3 репліки), які стосуються знайомих навчальних та побутових ситуацій, діалогів з казок, оповідань тощо. Під час перевірки сформованості монологічного мовлення увага звертається на: уміння розповідати про виконане завдання, побачене, почуте (за умови опори на попередній діалог з вчителем, з його допомогою та під його контролем; знати і застосовувати на практиці певні форми мовленнєвого етикету).

3. Читання. Перевірка навички читання тексту (з 2 класу) та розуміння прочитаного. Під

час перевірки звертається увага на смислову і технічну сторони читання. Технічна сторона читання полягає у перевірці способу читання: побуквений, відривний складовий, плавний складовий, читання цілими словами, групами слів. Показники: а) правильність – відсутність заміни, пропусків, додавань (повторів, «вигадуваних»), перестановок; б) виразність – інтонація, паузи, наголоси. Смилова передбачає розуміння значень слів, змісту речень, основного смислу прочитаного (теми, основної думки), розуміння фактичного змісту прочитаного (дійові особи, події, факти, зв'язки). Смилова сторона читання при визначенні рівня виступає головною, а технічна сторона другорядною.

4. Письмо. Оцінюванню підлягають: правильність – вміння писати елементарні графічні елементи (лінії, палички, рисочки тощо); види поєднання букв, орфографічні навички; дотримання правил правопису; спосіб списування (з 2 класу): побуквений з проговорюванням, побуквений, поскладовий, цілими словами після другого, першого їх прочитання; письмо під диктування; ставлення до виконуваної роботи; вміння використовувати допомогу; дотримання гігієнічних навичок письма. Оцінюванню підлягають знання, пізнавальні і практичні навички та вміння, якими учні оволоділи з читання і письма, ставлення до навчально-практичної діяльності, що були покладені в основу визначення рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня (I - початковий, II - середній, III – достатній) та критеріїв їх оцінювання. Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня I рівень – початковий. Аудіювання. Учень (учениця) елементарно орієнтується у змісті предмету мовлення, не розуміє причинно-наслідкових зв'язків. Сприймає допомогу вчителя у вигляді навідних запитань та ілюстрацій. Потребує постійної підтримки та стимулювання діяльності. Говоріння: Учень (учениця) підтримує діалог у разі спонукання до розмови, коли мова йдеться про фактичний зміст (події). Робить довгі паузи, формулює окремі неточні репліки діалогу, окремі репліки співрозмовника залишає без відповіді, перебиває його. Будує прості непоширені речення. Демонструє обмежений лексичний запас, не вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок. Читання: Учень (учениця) зливає букви у склади під час читання, багатоскладові та зі збігом приголосних слова читає побуквеним способом. Спостерігаються заміни, повтори, перестановки букв, складів, допускає порушення звуковимови. Розділових знаків не дотримується. Меж речення не виділяє. Не розуміє значення окремих слів. Над змістом тексту працює з допомогою вчителя. До читання ставиться пасивно; потребує постійної допомоги і контролю за діяльністю з боку вчителя. Письмо: Учень (учениця)

майже засвоїв написання букв. Допускає помилки у нижньому поєднанні букв, виходить за лінії. Не дотримується розмірів букв, окремих елементів. Може допускати дзеркальне написання букв. Списує побуквено. Не акцентує увагу на розділових знаках. Робить значну кількість помарок (виправлення по написаному, наведення). Знання про мовні одиниці фрагментарні, нестійкі. Завдання виконує поетапно, за детальною інструкцією, з опорою на наочно-ілюстративний матеріал. Потребує стимулу та посиленого контролю.

II рівень – середній. Аудіювання: Учень (учениця) намагається визначити тему висловлювання, фрагментарно сприймає сюжетну лінію, встановлює окремі елементарні причинно-наслідкові зв'язки, не диференціює в змісті головне і другорядне. У висловлюваннях спостерігаються порушення послідовності викладу, повтори вже висловленого. Сприймає допомогу у вигляді навідних запитань, ілюстрацій. Потребує стимулу і контролю з боку вчителя. Говоріння: Учень (учениця) будує збіднений за змістом текст із 2-х і більше речень. У висловлюваннях наявні недоліки: порушена структура мовлення (відсутні зачин або кінцівка), збіднена лексика, є мовні помилки. Діалог на задану тему часто до кінця не підтримує. Не висловлює свого ставлення до предмета обговорення. Сприймає допомогу щодо виправлення мовних помилок, інструкції щодо використання норм мовного етикету. Читання: Учень (учениця) читає повільно, протяжно по складах. Допускає помилки у вигляді перестановки букв, складів, постановки наголосів. Інтонації речень не дотримується. Конкретизує факти, узагальнює події з допомогою вчителя. Лексику твору не використовує. З допомогою вчителя орієнтується у структурі твору. Починає проявляти інтерес до читання. Сприймає допомогу вчителя у вигляді навідних запитань. Письмо: Учень (учениця) намагається дотримуватися графічної сітки, пропорцій у написанні букв. Допускає порушення у поєднанні букв. Списує по складах, слова зі збігом приголосних – по буквах. Допускає помилки на вивчені правила правопису. Правил переносу слів не дотримується. Під диктування пише склади, прості слова без збігу приголосних, подвоєнь та пом'якшень. Гігієнічних норм письма не дотримується. Намагається самостійно виділяти мовні одиниці, проте знання про них безсистемні, неточні, неповні. Використовує знання з допомогою вчителя. Проявляє зацікавленість до виконання завдань. III рівень – достатній. Аудіювання: Учень (учениця) з допомогою розкриває тему, основну думку висловлювання. Розуміє і дотримується елементарних причиннонаслідкових зв'язків. У власних висловлюваннях використовує складні та поширені речення. Створює оціночні судження, висловлює свою думку з приводу предмета розмови, однак не дуже впевнено, потребує стимулу і допомоги вчителя. Говоріння:

Учень (учениця) ініціює і підтримує діалог відповідно до ситуації спілкування, демонструє належну культуру спілкування, висловлює своє ставлення, але невпевнено і з приводу попередньо засвоєних, але не всіх аспектів спілкування. Репліки носять побутовий характер. У висловлюваннях використовує складні речення, припускається помилок у мовному оформленні. Читання: Учень (учениця) використовує ілюстрації до творів. На запитання до змісту знаходить текстові підтвердження. Користується лексикою твору. Виявляє інтерес до читання, активність під час роботи над змістом. Намагається виконувати усі завдання та рекомендації вчителя. Потребує стимулу з боку вчителя. Письмо. Учень (учениця) Списує по складах, дво-, трискладові слова – з проговорюванням. Окремі слова списує цілісно. При списуванні речень дотримується знаків пунктуації. Потребує допомоги в переносі слів. Письмо намагається контролювати. Під диктування пише словами. Самостійно виділяє значну частину мовних одиниць, намагається оперувати граматичними поняттями. Завдання виконує при незначній допомозі. До роботи ставиться позитивно, потребує заохочення.